

hyppig Anledning til Proces —, da vil Afgørelsen heraf vistnok til syvende og sidst blive medikolegal, altsaa i Regelen ske ved, at der afgives en Erklæring fra det veterinære Sundhedsraad. I Stridsspørgsmaal, der afgøres ad den Vej, vil der være vundet grumme lidet ved Voldgiften, som saaledes neppe vil medføre nogen Fordel fremfor en Proces. Den Tid, der kræves til Korrespondance og Indhentelse af Erklæringer af det veterinære Sundhedsraad, vil være omtrent den samme, og Bekostningen i en i og for sig saa simpel Sag er for Retten meget lille, medens den for Voldgiften slet ikke er lille. Den sædvanlige Minimumsbetaling for en Voldgiftsavgørelse vil være 26 Kr., nemlig 10 Kr. i Salær til hver af Voldgiftsmændene og 6 Kr. i Dagpenge for den ene, men Udgiften kan let blive betydelig større end disse 26 Kr., idet der kan blive Dagpenge til begge Voldgiftsmænd, ligesom der kan medgaa Dagpenge og Rejsegodtgørelser gentagne Gange. Det overstiger altsaa langt de sædvanlige Retsafgifter, naar man ser bort fra de Tilfælde, hvor der skal føres Vidner. I de meget hyppige Tilfælde, hvor Spørgsmaalet er, om en Fejl er synlig eller ikke synlig, er det altsaa neppe rimeligt, at der vil være vundet meget ved de her foreslaaede Regler.

En anden meget hyppig Anledning til Tvist er Spørgsmaalet, om Dyret har en vis bestemt, usynlig Fejl, og Striden drejer sig da, om denne er til Stede eller ikke, og om, hvorvidt Handelen har været afsluttet paa den sædvanlige Maade, saaledes at Sælgeren har indestaaet for, om Dyret er redeligt til Brug og fri for usynlige Fejl, eller han ikke har indestaaet derfor. Dette er jo en ren Vidnesag, saa der er det af liden Betydning, om Voldgiftsmændene have større Sagkundskab end de juridiske Dommere, thi de kunne ikke afgøre dette. Det kan kun afgøres ved Vidner, hvorledes Aftalen har været mellem Parterne. Ogsaa i dette Tilfælde vil der neppe være vundet stort ved de her foreslaaede Regler.

Ogsaa ved det Spørgsmaal, der meget hyppigt forekommer, om en Ko er solgt med Kalv eller ikke, om det er sagt, at den skulde kælte til bestemt Tid eller ikke, er det meget vanskeligt at afgøre med Sikkerhed, om der vil være vundet noget videre med Hensyn til Bekostning og Tid ved de her foreslaaede Regler fremfor ved at benytte den almindelige Rettergang. Endelig er der et Forhold, hvorom der

meget hyppigt føres lange Processer. Det sker ofte saaledes: en Ko sælges til en eller anden, og 14 Dage eller 3 Uger efter Salget erklærer Køberen, at den maatte slagtes, og at den da viste sig i høj Grad befængt med Tuberkler. Der afgives Attest derom, hvoraf det fremgaar, at der ikke er Tvivl om, at Dyret var befængt med Tuberkulose, men baade den ene og den anden af Parterne har hyppigt handlet med Dyr, og det, at f. Eks. en sortblakket Ko, der er bleven slagtet, er befunden befængt med Tuberkler, medfører ikke med Sikkerhed, at denne Ko netop er den, der nylig blev solgt paa Hjallerup Marked, eller hvor det nu var. Saa opstaar der en Strid om Koens Identitet, og derom kan der føres Processer i baade Maaneder og Aar. I saadanne Tilfælde vil det foreliggende Lovforslag vistnok være temmelig virksomt, idet det neppe vil medføre nogen Besparelse hverken af Tid eller Bekostning.

Med alt dette, at Lovforslagets Evner til at fremkalde det gode ere meget begrænsede, nærer jeg dog ingen Tvivl om, at det dog vil kunne gøre nogen Gavn, men skal det kunne gøre nogen Gavn paa et noget videre Omraade, tror jeg nok, at man maa give det en væsentlig Ændring, for saa vidt angaar det Spørgsmaal, hvilke Stridigheder det overhovedet er, Voldgiftsmændene skulle kunne paakende. Efter Lovforslaget er det saaledes, at Afgørelsen ved Voldgift beror paa ganske frivillig Aftale. Kun hvis Parterne ere blevne enige derom ved Handelens Afslutning eller forud for eller efter denne, skal Sagen for Voldgiftsmændene. Følgen deraf vil ganske sikkert blive, at et overordentlig stort Antal Tilfælde baade af dem, hvor Voldgiftsansværelsen kunde medføre Fordele, og dem, hvor den ikke vilde kunne det, vil undgaa Voldgiften, saaledes at de allerfleste Tilfælde ville blive under Rettens Afgørelse, og det vil jo være et temmelig fattigt Resultat. Jeg vilde tro, at man burde søge at forbedre Lovforslaget saadan, at man dristede sig til at indføre den Regel, at naar det ikke mellem Parterne ved Handelens Afslutning var blevet udtrykkelig forbeholdt af den ene eller den anden Part, at han maatte søge Rettens Afgørelse, hvis han ønskede det, skulde Sagen gaa til Voldgiftsmændene. Det vil ses, at trøster man sig til at gøre noget saadant, vil man faa et ganske andet Omraade for hele denne Voldgiftsvirksomhed. Jeg vil altsaa tilraade det høje Ting, at man ved Overvejelse af Lovforslaget søger at forbedre det det mest mulige, hvor det